

ת"פ 9330/06 - מדינת ישראל נגד אורן מוקמל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 15-06-9330 מדינת ישראל נ' מוקמל

לפני כבוד השופט מיכל ברק נבו

מדינת ישראל המאשימה

על ידי פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)

נגד

אורן מוקמל

הנאשם

על ידי באת כוחו עו"ד קרן זרקו זמיר

וחר דין

הרקע וכותב האישום

1. בהכרעת דין מיום 16.9.18 הורשע הנאשם, בתום הליך הוכחות, ב-19 עבירות של גנבה בידי מורשה, לפי סעיפים 383 עם 3(1) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 [חוק העונשין]; 6 עבירות של רישום כוזב במסמכים תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין; 19 עבירות של עשית פוליה ברכוש אסור במטרה להסota את מקומו, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 [חוק איסור הלבנת הון]; ו-4 עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה בمزיד ובכוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסת [נוסח חדש], התשכ"א-1961 [הפקודה או פקודת מס הכנסת].

הנאשם הוא רואה חשבון וייעץ מס במקצועו, ושימש כחשב בחברת התקליטים **בי.אן.אי** [**החברה או בי.אן.אי**], לרבות בין השנים 2005 - 2007. במסגרת תפקידו, היה הנאשם אחראי על הנהלת החשבונות בחברה. ביום 24.10.04, פתח הנאשם, ביזמתו, חשבון ניירות ערך על שם החברה בחברת **מגדל שירותים בורסה (ג.ע) בע"מ [מגדל]**. פתיחת החשבון נעשתה במסגרת ייפוי כוח שניתן לנאים מתוקף היומו חשב החברה, והח温情 שמש בסיס לפעילויות שיוחסה לו. במקביל לפתיחה הח温情 הערך על שם החברה, פתח הנאשם שני חשבונות ניירות ערך נוספים במגדל, אחד - על שמו, והآخر - על שם **שמעון כהן [שמעון או כהן]**, שהוא מנהל רכש בחברה שקשורה לבי.אן.אי.

על פי האישום הראשון, הנאשם נהג להעביר כספים מחשבונות הבנק של בי.אן.אי לח温情 הערך שלו במגדל, ובהמשך נהג למשוך שיקים על שמה ולהפקידם בחשבונו על שמו או בחשבונו על שם כהן במגדל, הכל - ללא ידיעת החברה, ללא ידיעת מנהלה **אברהם (אבי) ברנד [אבי או ברנד]** ולא ידיעת כהן. המשיכות הסתכמו בסך של כ-380,000 ₪. במקרים אחרים העביר כספים מחשבונות החברה במגדל לחשבונות שלו ושל כהן במגדל, גם זאת ללא ידיעת החברה, ברנד או כהן. העברות כספים אלה הסתכמו ב-40,000 ₪. בכך נטל במרמה סכום של מעל 420,000 ₪ מהחברה, והשתמש בו למטרותיו האישיות, ללא הסכמתו של ברנד [**כספי הגניבה**]. כדי להסתיר חלק מפעולות הגניבה שביצע בכיספי החברה, רשם הנאשם, בשנת 2005, שש פקודות יומן כזובות בספרי הנהלת החשבונות של החברה. בכך ביצע רישומים כזובים במסמכים החברה, והציג מצג שווה בספרי הנהלת החשבונות של החברה, בכוונה לرمות ולהסתיר את מעשי הגניבה שלו. בנוסף, ביום 7.1.05, העביר הנאשם כספים מחשבונו של החברה בבנק יורוטרייד [**יורוטרייד**] לשני חשבונות אחרים ביורוטרייד, אחד - על שמו, והآخر - על שם כהן, בסכום כולל של

עמוד 1

כ-000,78 נס, גם זאת - ללא ידיעת החברה, ברנד או כהן, ולא הסכמתם [**כספי גניבה נוספים**].

בגין כל אלה הואשם הנאשם והורשע בביצוע 19 עבירות של גנבה בידי מורשה, ו-6 עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד, כפי שפורט.

על פי האישום השני, על מנת להסota את מקורות של כספי הגנבה, שהם "רכוש אסור", כהגדרתו בחוק איסור הלבנתה הון, העביר הנאשם חלק מסווגי הגנבה לחשבוןו של כהן במגדל (כפי שתואר באישום הראשון), והעביר חלק מסווגי הגנבה לחשבונות פרטיים אחרים, על שם כהן, בبنק המזרחי ובבנק דיסקונט. בכך ביצע פעולות ברכוש אסור, בסכום של יותר מ-210,000 נס, בדרך של עשיית פעולה בנקאית וערובה רכוש עם רכוש אחר. כך גם לגבי הסכם שהעביר לחשבון של כהן ביורוטרייד, מתוך כספי הגנבה הנוספים (כ-35,000 נס), כפי שתואר באישום הראשון.

בגין אלה הואשם הנאשם והורשע בביצוע 19 עבירות של עשיית פעולה ברכוש אסור במטרה להסota את מקורות, כפי שפורט.

על פי האישום השלישי, כספי הגנבה וכיסוי הגנבה הנוספים יצרו אצל הנאשם מקור הכנסה נוסף, שלא דוחה לרשויות המשפט. הנאשם חב בהגשת דוחות על הכנסה, לפי סעיף 131 לפוקודה, ובשנים 2005 - 2007 הוא לא דיווח, בziej, על הכנסותיו האמוראות, בסך מעל 500,000 נס. נוסף על כך, בין השנים 2007 - 2008 לא דיווח הנאשם על תקציבים בסך כ-235,000 נס שהופקדו בחשבון הפרטי בبنק דיסקונט, שלוש חברות שלහן נתן שירות הנהלת חשבונות. סך הכל לא דיווח בין השנים 2005 - 2008 על הכנסות בסכום של מעל 000,738,000 נס, וזאת תוך שימוש בערמה ובחבולה, כדי להעלים הכנסותיו ולהתחמק מהם.

בגין אלה הואשם הנאשם והורשע בביצוע ארבע עבירות של שימוש במרמה, ערמה ובחבולה בziej ובכוונה להתחמק ממס, כפי שפורט.

בהתreffת הדיון מיום 16.9.18, קבעתי שכל עבירות כתוב האישום הוכחו במידה הנדרשת במשפט פלילי. דחיתתי את טענות ההגנה הפרטניות לגבי כל עבירה ועבירה, דחיתתי את הטענות המתיחשות לדוקטרינת הפסילה הפסיכנית ודחיתתי את טענות ההגנה מן הצד. יצוין, כי כבר ביום 7.2.17 נדחו טענות שהעלתה ההגנה במסגרת משפט זוטא, בין היתר באשר לקבילות הודעות הנאשם.

טייעוני הצדדים לעונש

ראיות לעונש

2. מטעם ההגנה הוגש מסמך שכותב הנאשם ובקש שיישאר חסוי (**ענ/1**). באופן כללי, מהמסמן עולה שלנאשם קשר זוגי שנמשך מזה שנים רבות, ולבת זוגו יש ילדה עם צרכים מיוחדים, שלנאשם קשר מיוחד וחזק עימה. בהמשך, ביום 28.2.19, הוגש לתיק מסמך מטעם רופא ילדים, מיום 31.1.19, המאשר את קשייה של הילדה וכי היא>ZKOKה לטיפול והשגחה צמודים במשך כל שעות היוםה. עוד הוגש הסכם להשבת כספים, שנערך בין הנאשם לבין ברנד, שלפיו

ישלם הנאשם לבrende סך של 200,000 ל"י לטיוק מלא ומוחלט של תביעותיו של ברנד בגין הפרשה מושא ההרשעה (**ענ/2) [הסכם ההשבה]**. כמו כן הוגשה אסופה מסמכים רפואיים המתייחסים לנאשם והמלמדים, בין השאר, כי הוא סובל מסכרת, מליקוי שמיעה מסוים, ומדובר בשיממה בשינה (**ענ/3**).

נסוף על כך העידו מטעם ההגנה שלושה עדים לעונש:

אייציק אלשיך [אלשיך], שותף ומנכ"ל משותף בחברת הליקון, העיד כי הוא מכיר את ברנד כרובה ל-40 שנה, החל מהתקופה שבה עבד בחברת "הד ארכיז". לימים עזב ברנד את "הד ארכיז" ויצר את ב.א.אי בשותפות עם אלשיך ועם רוני ברاؤן [בראון]. לאחר מספר שנים יצאו אלשיך ובראון מהחברה, וברנד נשאר לבד. ב.א.אי והליקון היו שכנות מבחינה פיזית, עסקו בתחוםים דומים ועבדו גם בתיאום האחת מול השניה. אורי מוקמל הגיע אליהם לפני 27 שנים. הליקון חיפשה מנהל חשבונות בכיר, ומספר חודשים רלוונטיים הופנו לבדיקה גרפולוגית בחברת כוח אדם לנוכח טיב התפקיד, הדורש מקצועיות, אمان וישראל. החברה המליצה על הנאשם, שהתחילה את עבודתו בהליקון כמנהל חשבונות, ובמהלך עבודתו השלים את לימודי רואה חשבון. סiffer אלשיך כי ראה בנאשם אדם מקצועי, ישר, נאמן, נתן המון עצמו, עוזר כמה ובכל שנות עבודתם המשותפת, סiffer אלשיך אמר להרבה אנשים, טיפול באמנים, עוזר להם מעבר לעבודתו בחברה, עד כדי כך שאלשיך נאלץ לומר לו שהוא אסור עליו לעשות זאת.

בהתיחס לתיק הנוכחי, העיד אלשיך כי כשנודע לו דבר האירוע, הטריד אותו הדבר מאוד והיתה דילמה קשה בהליקון כיצד לנוהג בנאשם. מצד אחד, התגובה המתבקשת הייתה להיפרד מהנאשם, אך מצד שני, הנאשם גילה מקצועיות וושר כלפיו, כלפי בראון וככלפי הליקון. קקריות מס הכנסה בהליקון ובדיקה של רואה חשבון חיצוני, שכרכו על מנת לחזור ולראות אם קרו דברים דומים בהליקון, לא העלו כל חשד למעילות או פעילות לא חוקית. לפיכך, החליטו להפסיק ולהפסיקו. אלשיך מסר שהוא מבין כי הנאשם הורשע ויושא בעונש, עם זאת מבין גם שהנאשם הביע חרטה, ביקש סליחה מאבי ברנד והшиб לו סכום כסף. עוד מסר, כי מצבו של הנאשם קשה מבחינה כלכלית, בריאותית ונפשית, וכי ישתדל לעזור בשיקומו. אם ישלח הנאשם למאסר ממש, לא יוכל להפסיקו, אך אם יוחלט על נשיאת עונש בעבודות שירות, תוכל הליקון להמשיך להעסקו, לכל הפלות במשרה חיליקית, ולשמור על מקום עבודתו.

אבי ברנד, המתلون, העיד כי הנאשם עבד איתו בהרמונייה ועזר לו במשך כ-16 שנים. לבrende לא היה ניסיון בצד הנהולי-כלכלי. לפיכך נעזר רבות בנאשם, שעשה עבורה טוביה, וברנד הגיע למצב שהוא סומך עליו מבליל לשאול שאלות. ברנד כלל לא ידע על שארע עד שהחלה החבורה בפיירוק, אז היה במצב נפשי וככללי קשה, ופחד מהעתיד לבוא. כאשר נשאל בחקירה מודיע איננו כועס, השיב שהוא מעוניין להסתقل קדימה ולא אחרת. אומנם קרה לו דבר איום ונורא, עם השלכות פיזיות וככליות קשות, אך הוא עדין בחר לראות את הצד החיווי - 16 שנים מעניינות וטובות, שאוთן יש לשים על המאזניים אל מול מה שקרה. ברנד סiffer כי לאחר המקרה הפסיק להאמין בבני אדם, אך אין לו טענות לנאשם שעשה נפלהה בתקופתו. יתרון שמעשו של הנאשם החלו בצורה ישירה ורצון לעזר, ובהמשך "התפקשוו". כך ברנד בוחר לקחת את זה ולזכור את זה. לאחר הידברות ארוכה ובתווכו של אלשיך, הבין שהנאשם מוכן להסביר חלק מהכספי,omid הסכים ואף לא היה יכול על הסכם שישולם. במעמד החתימה על ההסכם, שוב התנצל הנאשם, ניסה להסביר שלא מדובר ברוע לב, וברנד ציין כי הוא מאמין לו. בסיום דבריו, מסר כי הוא סולח לנאשם ומACHINE לו שההlixir עבר בצורה קלה.

רוני בראון העיד כי הוא מכיר את ברנד היטב. הוא אדם בעל חן ויכולת בלתי רגילה לחבר לאנשים וליצור מערכות
עמוד 3

יחסים, אהוב את החיים, ובראו תמיד היה מסתכל בו מ这边 ומקנא. כשהסיפור של "הד ארכז" הסתיים, שכנע את אלשיך שהם צריכים לשותף פעולה עם ברנד. כשהוקמה ב.א.אי, ידע שהנאשם המשיך לעזר לבrende. כאשר החל פירוקה של ב.א.אי, התברר לו שיש לחברת חובות בגובה מיליון שקלים, מתחם חובות רבים להליךון. לא ניתן לתלות את האשמה למצוות החברה ב"שקל וחצי" (כהגדרת בראו) שלקח הנאשם. לגישתו, לא זה מה שגרם לפירוק החברה.

בהתיחס לאופיו של הנאשם, סיפר בראו כי כאשר אלשיך בחר בו לעובדה, הוא הופתע. החיבה לנאשם היא "טעם נרכש", שכן הנאשם לא מדבר הרבה. עם הזמן, התגלתה מסירות שלא ראה בחיו, ונאמנותו לאינו יכול לתאר. לנאשם יש גישה לحسابות ולצ'קים של בראו מזה שנים רבות. הנאשם עובד מבוקר עד ערב, ומתעדף את האנשים שעמם הוא עובד, מעל לכל הסביבה הקרובה אליו. הנאשם הוא איש סוד ופרט, קר שבראו והאחרים לא ידעו על הקשיים הכלכליים שהוא נתן בהם, לא ידעו על המאבק מול זוגתו לשעבר, ורק אחרי זמן הבינו שהוא מתמודד עם סיטואציה קשה. ברגע שהבין בראו את הקשיים, ולמרות שהליךון לא הייתה בתקופה טוביה, עשו הוא ואלשיך כמעט ככלים כדי לסייע לנאשם ולמנוע ממנו התרסקות טוטאלית ופשיטת רגל. בין היתר, נתנו לו השנאים הללו, שהיסכו לקבלן חזרה הוא אפסי, ולצדן גם מענקים. לגישתו של בראו, הנאשם הוא קרובן, ולכן ביקש מבית המשפט התחשבות וرحمות. בכל הקשור לאפשרויות העסקה של הנאשם, הctrpf בראו לדברים שאמר אלשיך.

טייעוני המאשימה

3. בא כוח המאשימה טען כי עבירות הגנבה, הלבנת ההון והרישום הכוזב מהוות ארוע אחד, וUBEIROT המס מהוות ארוע נוסף. לפיכך, ביקש לקבוע שני מתחמים נפרדים.

בהתיחסו לערבים החברתיים המוגנים שנפגעו, טען כי מדובר בפגיעה בזכותו הכספי של הפרט, וחשוב מכך - פגיעה באמון של ב.א.אי, ובפרט באמון של בעלייה, ברנד. הפגיעה באמון היא שהופכת את עבירת הגנבה בידי מורשה לעבירה הרcosa במדרג החמור ביותר. ככל שמתרבבים מקרים דוגמת זה, קר נפגעת רקמה יסודית בשיטה הכלכלית שעלה מושחתת עולם העסקי, ונפגע האמון בעבלי מקצוע כמו הנאשם. מידת הפגיעה בערבים היא גבוהה, לנוכח סכום הגנבה של חצי מיליון ל"י, סכום עתק במונחים אישיים, בפרט בהתחשב במצב החברה במועד הגנבה. הפגיעה באמון החברה ובבעליה היא חמורה במיוחד, לנוכח האמון הרוב שניתן בנאשם באופן אישי. התובע טען, כי ככל שהamuן שניתן ושהופר הוא רב יותר, קר ראוי לגמול למי שהפר אותו בענישה חמירה יותר.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה, עמד התובע על התוכנן שקדם לה, שכלל פתיחת חשבונות שונים על ידי הנאשם, על שמו ועל שם כהן, באופן שהקשר את הלקוח לביצוע העבירות. העבירות בוצעו על פני תקופה ארוכה בת שלוש שנים, ובדרך של שורה ארוכה של העברות כספיות לחשבונות שנפתחו, כאשר בכל רגע יכול היה הנאשם לשקל מחדש את מעשיו ולהפסיקם, אלא שלא עשה כן מ מניעים כלכליים וציניים. התובע טען כי התיק דין מוכיח, שהשיטה שבה נקט הנאשם קשה מאוד לגילוי ולהוכחה, ואלמלא חקירת המס בחברת הליךון, שלא היה לה קשר לתיק זה, עשוי העבירה לא היו נחשפים. שליטה הנאשם בניכוי החברה וברזי החשבונות, היא שאפשרה לו להסתיר את פעולותיו באופן כמעט מושלם. התובע טען, כי לאופן ביצוע העבירות יש לתת ביטוי בענישה חמירה, יותר מאשר במקרה של עבוריון הגנבה הפשוט והלא מתחכם. לטעنته, ככל שאדם נעזר, לצורך הגנבה, במנגנון מתחכם יותר, שמאפשר לו להערים על גורמי הבדיקה קר שיסיכוי תפיסתו הולכים וקטנים, קר מתחייבת החמרת הענישה, באופן המעביר מסר לציבור ומונטרל את התמരץ לעבריינים כאלה.

לענין הנזק שנגרם מביצוע העבירה, הזכיר התובע את הסכם שנגנבו, בסך כחצי מיליון ₪, לצד נזקים חמורים נוספים. פעולות הנאים התרחשו על רקע מצבאה הכלכלי הרעוע של החברה, שבאותן שנים ספגה הפסדיםכבדים, ודוחק איזה החלטת לנעווץ את סכין הפסדים עמוק יותר. קritisת החברה, גם שבאה על רקע קשיים כלכליים אובייקטיביים של החברה שאינם קשורים לנאים, לא ספק הואצה לנוכח הגניבה, וkritיסת החברה הביאה על ברנד נזקים משמעותיים במשור האישית, שעםם הוא התמודד בשנים שלאחר מכן.

בא כוח המאשימה עמד על היבט הניצול לרעה של כוחו וממדו של הנאים ביצוע העבירות. בעבירת הגניבה בידי מושבה, קיימים - בעצם טيبة ומהותה - היבט של ניצול זהה, כאשר המקירה שלפנינו הוא חמור ביותר, לנוכח ניצול האמון שניתן בנאים על ידי מי שעבדו עמו, ובראשם אבי ברנד, שבעודותיו הראשית וגם בעודותיו לעונש, סייפר על שנים רבות של עבודה משותפת ועל כך שומר על הנאים באופן מוחלט. מדובר באמון שנוצר על רקע שנים של עבודה משותפת וכתוצאה לכך שהתחום הכלכלי בחברה טופל על ידי הנאים. האמון המוחלט هو עצם על רקע חוסר הבנותו של ברנד בנושא כספים, כפי שהוא רואה החשבון דב הלבץ ועד ההגנה קובי קורן. הנאים ניצל את אמוןו של ברנד, ואת תפקידו בחברה כדי למעול בכיספיו, כשהוא יודע שברנד סומך עליו באופן מוחלט. הניצול לא נעשה רק מול ברנד, אלא הנאים ניצל גם את אמוןו של שמעון כהן, שיטה בו וגורם לו להאמין שפעולותיו אמורים לעזרה לחברה. בפועל, הכנסיס הנאים את כהן לערבותה החקירה הפלילית, וכל זאת, אשר לכהן לא הייתה ידיעה על היעדר החוקיות שבפעולות. משמעות הדבר היא כי הנאים אינו בוחל באמצעותם, ואינו נרתע ממעילה באמון של מעסיקו וחברו. הנאים ניצל גם את האמון שרחש לו רואה החשבון, דב הלבץ, על מנת לבצע רישומים כוזבים בהנחת החשבונות.

כך גם **Uberot haM's** בסך 00,738,000 ₪, שהרכיבו מכיספי הגניבה ומהכנסות מעבודה, נעשו תוך שנןאים מזלזל בחובותיו החוקיות, חרף היותו רואה חשבון ותיק הבקיא במערכת המס.

באשר לטבות שהביאו את הנאים לביצוע העבירה, מדובר במניינים כלכליים אישיים גרידא. הנאים ביקש לשתמש בכיספי החברה לצורכי השקעות פרטיות ולצריכיו האישיים, במטרה לגראף רווח לכיסו. לענין זה ביקש התובע להעיר, שסוף המסלול עבר חלק מהנכסים שנגנבו היה בחשבונות פרטיים על שם הנאים ועל שם כהן, כאשר לא ידוע בוודאות מה עלה בגורלם. העבירות התגבשו מעצם העברת הכספיים. לגROL כספי הגניבה לא צריך להיות נפקות לענין העונש, שהרי ככל שמדובר בשיקולי גמול כלפי הברייני, לשאלת בחירותו מה לעשות עם הכספיים אין חשיבות לגבי הערע החברתי הנפגע, כיוון שמשמעותה הושלמו קודם לכן. כך גם מבחינת שיקולי הרתעה, שכן קביעה אחרת עשויה לתריץ גנבים עתידיים להשקייע את כספי הגניבה בהשקעות אופורטוניסטיות, אם ירווחו - הרי שסכום הגניבה ישאר זהה, ואם יפסידו, יקבלו הקלה בעונש.

באשר למדיוניות הענישה הנווגת, הגיע בא כוח המאשימה אסופה פסיקה, וביקש להתייחס למספר פסקי דין מרכזים בטיעוני. התובע הפנה לע"פ 5695/15 **מרסל אהרון נ' מדינת ישראל** [16.5.16] [ענין אהרון], שבו דובר בפקידת בנק שבמשך שנים גנבה כספים מלוקחות הבנק, וסכום הגניבה שייחס לה עמד על 480,000 ₪. הנאשמה הודהה במסגרת הסדר טיעון, לאחר שהחלו הוכחות בתיק, הביעה חרטה והשובה 408,000 ₪ מסך הגניבה. מתחם העונש שנקבע נع בין שלוש לשבע שנים מאסר בפועל, ועל הנאשמה הוטלו 42 חודשים מאסר. בערעור, הקל בית המשפט העליון אך ברכיב הकנס, תוך הורתת יתר רכיבי העונש על כנמ. התובע הדגיש כי בעניינו לא מדובר בהסדר, בהודיה או בנטילת אחריות, והנאים הגיעו להסכם השבה שבמסגרתו השיב 40% מסך הגניבה בלבד, כך שהמקירה שלפנינו חמור יותר.

עוד הפנה התובע לע"פ 72/14 **מוחשן חוסאם נ' מדינת ישראל** [2.4.15] [ענין חוסאם], שם דובר בעורך דין שהורשע על פי הודהתו בשבועה אישומים, כאשר הערכאה הדינית פירטה מעשה לכל אישום. התובע התייחס לאישומים הקוחבים לעניינו: באישום הראשון דובר בעבירות גנבה בידי מושעה מיד ללקוחות בסכום של 160,000 ₪, קבלת דבר מרמה בנסיבות חמירות בסך 230,000 ₪ ועבירות על חוק אישור הלבנתือน. המתחם שנקבע נع בין שלוש לחמש שנות מאסר. באישום השני, דובר בגנבה בידי מושעה בסך 245,000 ₪ וקבלת דבר בתחבולה, והמתמח שנקבע נע בין שנתיים לארבעה שנות מאסר. האישום השלישי עסק בעבירות מס, במסגרתו הורשע הנאשם בהשמטה הכנסות בגובה 695,000 ₪ ונקבע מתחם שנע בין 7 ל-24 חודשי מאסר. באותו עניין בוצעו העבירות על רקע איומים על חייו של הנאשם, וחילק מהכספים נותרו ברשותו. בית המשפט העליון לא חלק על מתחמי העונשה שנקבעו, אך הפחית את עונשו של המערער משבע לשש שנות מאסר. גם כאן ביקש התובע לאבחן את ענין חוסאם מעניינו, לנוכח מערכת יחס האמון ארוכת השנים כפי שהיא הייתה קיימת בעניינו של הנאשם.

התובע הפנה לע"פ 72220/04 (מחוזי ת"א) **מדינת ישראל נ' מרדי כהנים** [24.4.06], שבו התקבל ערעור מדינה שהוגש, והוחכר עונשו של שליח במשרד עורכי דין שגנב 580,000 ₪ ממ文化底蕴ו. הוטלו 30 חודשי מאסר בפועל חלף 6 חודשים, ובעודות שירות שהוטלו בבית משפט השלום, תוך שצווון במפורש כי מדובר בערצת ערעור שאינה נהגת למצות את הדיון. רשות ערעור פלוי שהגיש הנאשם נדחתה, תוך שבית המשפט העליון ציין כי לא הופיע בין העונשים הוא שלא סביר, אלא העונש שנגזר בבית משפט השלום מלכתחילה (רע"פ 3642/06 **מרדי כהנים נ' מדינת ישראל** [9.5.06] [ענין כהנים]).

נסוף על פסקי הדין שלאılıם התייחס בטיעונו, הגיע התובע פסקי דין נוספים, ואפנה לרלוונטיים שביניהם: בע"פ 3587/12 **אסטר דדון נ' מדינת ישראל** [20.3.13] [ענין דדון] נדון ערעורה של נאשנת שהורשעה בעבירות גנבה בידי עובד, זיוף בנסיבות חמירות, שימוש במסמך מזויף בנסיבות חמירות, מרמה והפרת אמונים בתאגיד, רישום כזב במסמכי תאגיד וקשר רפואי לפשע. מדובר היה במנחת חשבונות בחברה, שבמסגרת תפקידיה הופקדו בידיה פנקסי השיקים של החברה. בין השאר, זיופה המערערת שיקים ורשמה אותם לפוקודתה, וגנבה סך של 773,236 ₪. בשני אישומים נוספים הורשעה בגין זיוף של נתוני שכר אלה עצמה ועובד אחרים, והפקת תלושי שכר כזבים, ובדרך זו נגנבו כ-000,250 ₪. על המערערת נגזרו 42 חודשי מאסר, והופעלו 12 חודשי מאסר מותנה במצטבר. בנוסף נגזרו 18 חודשים מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ ותשלים פיצוי בסך 250,000 ₪ לבעל החברה שבה עבדה. בערעור קבוע בית המשפט העליון כי אף שעונש המאסר שנגזר נוטה לצד הגבוה ברף העונשה בעבירות אלה, אין מדובר במקרה חריג המחייב התערבות. מעשי המערערת בוצעו באופן שיטתי ובמשך תקופה ארוכה, תוך ניצול תפקידיה ומעילתה באמונו של מעבידה. צוין, כי להבדיל מעניינו, באותו עניין ביצעה המערערת את העבירות במקביל לניהול הליכים משפטיים בתיק קודם בגין ביצוע אותן עבירות בנסיבות דומות. לצד האמור, ביטל בית המשפט העליון את רכיב הקנס שהוטל, לנוכח מצבאה הכלכלית של המערערת, שלא תוכל לעמוד בתשלום הקנס בנוסף לתשלום הפיזוי.

בע"פ 4666/12 **עמי גורבץ נ' מדינת ישראל** [8.11.12] [ענין גורבץ], דובר במערער שהוא פעיל בשוק ההון ושימוש כבעליים וכמדריך בקורסים לימודי שוק ההון. משקיעים שהשתתפו בקורסים התרשםו מבקיאותו, וחילקו נתנו לו גישה לחשבוןיהם על מנת שיוכל לophobic בニアור ערך בשם ובאישורם, על פי שיקול דעתו. המערער ביצע כ-200,000 ₪ "הוצאות עצמאיות" בין חשבוןיהם שונים שביהם שלט, הן שלו עצמו, הן של לקוחותיו, בכרך שמכרニアור ערך ללקוחותיו בשער גבוה יותר מזה שבו רכש אותם זמן קצר קודם לכן. פעולות אלה הסבו לקוחותיו של המערער נזקים, ובהתאם הזרימו לכיסו רווח ישר של כ-288,000 ₪, על חשבונם. פעולותיו של המערער חשפו את ציבור המשקיעים לנוטוי מסחר כזבים, שלא שיקפו ביקוש או היצע אמיתיים, והשפיעו על תנודות שערוי ניירות הערך. המערער הורשע על פי

הודאותו במסגרת הסדר טיעון, בбиוז 300 עבירות של גנבה בידי מושה, עבירות רבות של השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערף, ומאות עבירות של פעילות אסורה על בעל רישון. בית המשפט המוחזק נגזר על המערער 27 חודשים מאסר בפועל, 12 חודשים מאסר על תנאי וכנס בסך 150,000 ₪. בערעור, נותר עונש המאסר על כנו, בעוד שרכיב הכנס בוטל והואomer ברכיב פיצוי, באותו הסכם.

על רקע האמור ולنוכח המתחמים שהוצגו - שלוש עד שבע שנים למי שגנב 480,000 ₪; שלוש עד חמיש שנים למי שגנב וקיבל במרמה 390,000; שבעה עד עשרים וארבעה חודשים בעבירות מס בסך 695,000 ₪ - סבר בא כוח המאשימה כי יש לקבוע מתחם עונייה הנע בין שלוש לשבע שנים מאסב.

באשר לנסיבות שאין קשרו לביצוע העבירה, ובנוגע למאconi הנאשם לתקן ופיצוי, הפנה התובע להסכם ההשבה. לדבריו, אין להמעיט בחשיבות ההשבה, אך יש לתת לה את המשקל הרاوي בניסיבות העניין, בהיותה חלקית בלבד והעובדת שנעשתה בסמוך למועד הטיעונים לעונש. בכך יש חשיבות לעניין מידת נטילת האחריות והחרטה של הנאשם על מעשיו. בעניין זה הפנה לת"פ (מחוזי חיפה) 15-03-12467 **מדינת ישראל נ' מיכל זאבי** [16.7.10], שם נאמר שהנדק הישיר שנגרם מביצוע העבירות, כאשר חלקו מושב לאחר מכך בהסכם פשרה, לא צריך להשפיע על מתחם העונש ההולם. אצין כי הוגש ערעור על גזר הדין ובפסק הדין (שאליו הפניה ב"כ הנאשם, כפי שיפורט להלן), התעורר בית המשפט העליון בעונש, אך לא במתחם או בשיקולים לקביעתו.

באשר לחוף הזמן, אכן חוף זמן לא מבוטל, הנעוץ גם במידת התচkos של העבירות ובקושי בגילוין. חקירת הנאשם החלה בסוף שנת 2010, וגרסאותו המתחלפות בשמונה חקירות השפיעו אף הן על התארכות החקירה. התקיק והעבר לפראקליטות לאחר סיום החקירה בינואר 2014, מכתב שימוש נשלח בנובמבר 2014 וכتب האישום הוגש ביוני 2015. פן נוסף של חוף הזמן שלא פועל לטובת הנאשם, נבע מכך שמשך 13 שנים לא השיב את הכספי שגנב, אשר כאמור, הסכם ההשבה נחתם ערב שמיית הטיעונים לעונש. חוף הזמן הוא במידה מסוימת חרב פיפיות בכל הנוגע להשבה, כאשר עם זאת, סבר התובע כי יש בשיקול חוף הזמן כדי להקל במידת מסויימת בקביעת העונש בתור המתחם. לעניין זה הפנה התובע לרע"פ 13/674 **לייטוק נ' מדינת ישראל** [28.1.13], ורע"פ 18/9004 **ITCHAKI N' מדינת ישראל** [31.12.18] [ענין ITCHAKI].

בא כוח המאשימה עמד על שיעור הרתעה, וטען כי בעבירות כלכליות יש לתת חשיבות ועדיפות הן לשיקולי הרתעה היחיד, הן לשיקולי הרתעה הרבים. לעניין זה הפנה לע"פ 16/1656 **DOI'DOVICH N' מדינת ישראל** [17.3.17], וכן לרע"פ 13/74 **ניסים חלידו נ' מדינת ישראל** [17.3.13]. במקרה שלפנינו יש חשיבות בהחמרה בעונש בשל שיקולי הרתעה, שעיה שמדובר בעבירות כלכליות שבוצעו ממניעים אישיים, רצינליים, לאור תקופה ארוכה, באופן המעיד על תחוכם והסתירה.

לעוני עבירות המט, הרי שעוניין אינו שונה מיתר העבירות הכלכליות. התובע הפנה לע"פ 15/8281 **גDIR N' מדינת ישראל** [16.8.10], שם צוין כי אף כאשר מדובר באנשים נורמטיביים, שהאפשרות שישבו לבצע עבירות אינה גבואה, יש לתת עדיפות לשיקולי הרתעה אישית וככללית על פני נסיבות אישיות.

לבסוף התייחס התובע לנטיות האישיות של הנאשם: הוא נעדר עבר פלילי רלוונטי, אך זו נסיבה חוזרת על עצמה בעבירות כלכליות, ועל כן לא צריכה להיות נסיבה לcola. גם לשיקולי שיקום אין רלוונטיות לעוניינו, משמדובר בנאשם עמוד 7

שזהו לו חריגה בודדת מדפסי חיו הנורמטיביים.

באשר לרכיבים הכספיים, הזכיר בא כוח המאשימה את הכלל שלפי בעירות, שהמניע לביצועו הוא כלכלי, יש להטיל קנס שיפור את ביצוע העבירה לבתי משפטם וירטיע עבריינים אחרים. עניין זה הפנה לע"פ 6771/12 **קאסם נ' מדינת ישראל** [3.12.13] וע"פ 2452/16 **מרדי מנשה נ' מדינת ישראל** [24.8.16]. כמו כן, טען כי יש להטיל פיצוי בשים לב לשנים שחלופו ולהסכם הפרשה. התובע הפנה לע"פ 4737/17 **שחادة נ' מדינת ישראל** [24.4.18] [ענין **שחادة**], וטען כי ניתן להטיל פיצוי גם בהינתן הסכם פרשה. לקיומה של הסכמה עם קורבן העבירה יש חשיבות מסוימת אך לא מכרעת, שכן יחס הכוחות אינם כמו בהליך אזרחי.

לנוח כל האמור, סבר בא כוח המאשימה כי יש למקם את הנאשם ברף הבינו-נמור של המתחם שלו עטר, ולגוזר עליון 4 שנים מסר.

טייעוני ההגנה

4. בפתח דבריה, התייחסה בת כוח הנאשם למספר האירועים שבהם עסקין, וטענה כי צריך להיקבע מתחם אחד לכלל האישומים והעבירות, שכן מדובר במסכת אחת של מעשים. בהתאם לעקרונות שהותו בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** [29.10.14] [ענין **ג'אבר**] ובע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** [3.9.15] [ענין **דלאל**], מדובר בעבירות בעלות קשר ענייני הדוק ונitin להשקיף עליהם בעל מסכת עברינית אחת.

בהתייחסה لتכונן שקדם לביצוע העבירה, טענה הסגנoriaת כי הנאשם ביקש לשחרר פעולות של השקיות כפי שעשה בעברו והצליח. פעם אחר פעם הופסדו הכספיים שעברו לחשבונות שפתוח הנאשם, ולכן המשיך ופועל על מנת לנוטה ולהרוויח את ההפסדים בחזרה, כדי להסביר לחברה. הנאשם לא פעל מתוך תכונן לחתת כספים לכיסו, ובפועל כל הכספיים הופסדו, דבר שהוא עוד בשלב בירור האשמה.

באשר לנזק שנגרם מביצוע העבירה, זה תוקן במסגרת הסכם ההשבה. בת כוח הנאשם התנגדה לדברי התובע, שלפייהם היה במשדי הגניבה כדי לגרום לкриיסת החברה. הדבר לא כלל בכתב האישום, כאשר גם מדבריו של **בראון** עולה שאין אלה פנוי הדברים. לענין עבירות המס, כפי שפורט בהליך הוהכות, לא נזק לkopft המדינה. באשר להלבנת ההון, מדובר בהיקף עבירות נמוך. הסגנoriaת הפנתה להכרעת הדין, שהזקירה כי בעת בחינת קיום העבירה, הרי שכל העברת כספים נספרת. לגישת הסגנoriaת, לצורך גזר הדין יש לחתת את הסכם ההתחלה ולא לספור את כל הסכומים, שכן אחרת תיווצר כפילות בספירה. מדובר על מעט פחות מ-200,000 ₪ שהתגללו ולמעשה נספרו שוב במסגרת האישום של הלבנת ההון. לא מדובר למי שעשה הון מכיספי עבירה ופועל להלבנתם, ולא רק התכוון המחוקק בחיקוק הסעיף, שבצדו 10 שנים מסר. העבירות בנسبותיהן הן בעלות חומרה פחותה, ואין הדבר בתיק הלבנת הון, אלא בתיק גנבה בידי מורשה. הנזק הכספי היחיד שנגרם היה במשדי הגניבה, כאמור - הכספי הושב.

באשר לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות, הנאשם היה אחד ומוערך במקום עבודתו במשך 16 שנים, ופועל נמרצות כדי לסייע לחברה. העבירות לא בוצעו מתוך בצע כסף, אלא מתוך כוונה להשיא רוחים ולהסביר לחברה. ברנד התייחס לכך בעדותו, והדבר עולה גם מהכרעת הדין שקבעה כי לא הופקו טובות הנאה מהמעשים. היום מבין הנאשם שפעל באופן שגוי, הוא מתחרט, לוקח אחריות ואף פועל כדי להגיע להסכם השבה, כך שהחרטה וליך האחריות באו

לידי ביטוי גם הلقה למעשה.

לענין מדיניות העונשה הנוגעת הגישה באת כוח הנאשם אסופת פסיקה נרחבת, שמתוכה אפנה רק לחלק מפסקי הדין. היא טענה כי על אף הכלל שלפיו יש להשיט מאסר בפועל בעבירות הנידנות, הרי שיעון בפסקה מלמד על לא מעט מקרים שהסתימו ללא רכיב זהה. כך למשל בע"פ (מחוזי חיפה) 40674-04-13 **מדינת ישראל נ' קטש ואח'** [13.7.11], אושר עונש של"צ בהיקף 400 שעות, שהוטל על מי שהורשו בעבירות של גנבה בידי עובד. הנאים עבדו במפעל בטחוני, שבתהליכי הייצור בו נפלטוות שרירות זhab הנאספות ונמכרות בצורה מסודרת. נאשם 1 גנב זהב בשווי של לפחות 190,000 ₪, ונאשם 2 גנב זהב בשווי של לפחות 27,000 \$. הנאים הודהו במיוחס להם כבר בחקירתם. התקנים הליר "צדק מאחה" מול נציג המפעל, והצדדים הגיעו להסכם, שלפיו יתנדבו הנאים במסגרת ש"אומצה" על ידי המפעל לילדים בסיכון. בהתאם להסכם, המליץ שירות המבחן על הטלת 400 שעות של"צ. ערעור המדינה נדחה, לנוכח השיקולים הרבים והמשמעותיים לקולה, לרבות הליך הצדק המאהה ותוצאותיו.

בת"פ 15435-06-15 (מחוזי נצרת) **מדינת ישראל נ' כהן ישראל** [16.11.14], הורשעה נאשנת במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של גנבה בידי עובד ציבור, מרמה והפרת אמונות, שיבוש מהלכי משפט, והלבנת הון. על פי האישום הראשון, מדובר היה למי שעבדה במוועצת מקומית, תחילה כמנהל חשבונות ובמשך כחברת המועצה. הנאשנת העבירה במרמה תשומות בסך 110,000 ₪ מהועצת לחשבונות בנק בעלותה או בעלות בני משפחתה, באמצעות המחאות ריקות של המועצה שנחתמו מראש. כדי להסווות את המעשים, שינתה הנאשנת את הרישום בספריה המועצה. על פי האישום השני, עת עבדה כמנהל חשבונות במפעל, הייתה לה גישה להמחאות ריקות של המפעל, ועשה שימוש בשתי המחאות ריקות בסך 10,000 ₪ כל אחת, שאוות הפקידה בחשבונה, אך רק אחת מהן כובדה ונפרעה. מדובר היה בנאשנת בת 54, נעדרת עבר פלילי ובעלת נסיבות מורכבות, שנמצאו סיכוי שיקום משמעותיים בעניינה. נקבע מתחם של מספר חודשיים עד 30 חודשים לראשונה הרាជון, ומספר חודשיים עד 18 חודשים מאסר לאיושו השני. על הנאשנת נגזרו שישה חודשים שירות, לצד צו מבן ורכיבים נלוויים.

ב"כ הנאשם הפנתה גם לע"פ 16/5718 **מיכל זהבי נ' מדינת ישראל** [16.11.21], שם נדון ערעור נאשנת על גזירת דין שהוטל עליה - 24 חודשים מאסר וכנס בגובה 120,000 ₪ - בגין ריבוי עבירות של גנבה בידי עובד, זיופ בכוונה לקבל דבר בנסיבות חמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, ושימוש במסמך מזויף בנסיבות חמירות. זאת, תוך מתחם שנע בין 20 ל-60 חודשים מאסר. הנאשנת עבדה כמנהל חשבונות, ופקידה כלל העברות בנקאות הבנק של החברה והפקדת כסף מזומן לאותו חשבון. במשך שנה וחצי, גנבה הנאשנת מהחברה סכום כולל של 971,349 ₪, בדרך של העברות בנקאות מחשבון הבנק של החברה לחשבונות בנק בעלותה ולחשבונות של לקוחות אחרים (סה"כ 106 מקרים), ובאמצעות שליחת ידה בסכומי כסף מזומן שנמסרו לה לשם הפקדתם בחשבון הבנק של החברה (11 מקרים). לצורך הסואת הגנבה, ביצעה רישומים חשבונאים כוזבים במסמכי החברה. הכספיים הועברו למטרות שכליין בין היתר רכישת רכב, רכישת נופשים והחזר הלוואות. ערעור נקבע כי הסכום הכלול משמעותי מטענה בעבורו במשך תקופה ארוכה, ולפיכך העונשים שנגזרים אף נוטים לקולה. עם זאת, נמצא כי יש מקום לחרוג מהמתחם לנוכח הליכי שיקום, פיצוי החברה, ומצבה הבריאות של בתה של הנאשנת, ועונש המאסר הופחת, כך שהועמד על 14 חודשים.

בת"פ (מחוזי ת"א) 14-03-52660 **מדינת ישראל נ' קלינר** [14.10.19] נדון עניינו של סמכ"ל כספים וחבר דירקטוריון בחברות שונות, שביצעו עסקאות בין חשבונו הפרטי לבין חשבונות שניהל עבור אותן חברות. שיטת הפעולה הייתה של רכישת אג"ח לחשבונו בעסקה מול גורם אكري, ומכירת האג"ח לחשבונות החברות במחיר גבוה יותר, וכן רכישת אג"ח לחשבונו בשער נמוך משער השוק בעסקאות מול חשבונות החברות, אז מכירתן בשוק בשער גבוה יותר.

סך כל הרוחים שהפיק עמדו על **400,000 ₪**. בגין מעשיו הורשע הנאשם, בתום הליך הוכחות, בעבירות לפי **חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968** [חוק ניירות ערך], עבירות מרמה והפרת אמוןם בתאגיד, עשרות עבירות גניבה בידי מנהל ועשרות עבירות גניבה בידי מורשה. בית המשפט שקל לחומרה את ניצול יחסיו האמון מצד הנאשם, ולוקלה שקל את השבת הסכם ואת הפסקת ביצוע העבירות באופן עצמאי. נקבע מתבחן של שנתיים עד ארבע שנים מסך, ועל הנאשם נגזרו 18 חודשים, תוך חrigga מהמתבחן בשל שיקולי שיקום. בית המשפט ציין כי בריגיל, שיקולי שיקום אינם רלוונטיים בעבירותים כלכליות, המבוצעות על ידי איזרחים נורמטיביים, אולם כאן מדובר במקרה חריג שבו הנאשם חdal מלבצע את העבירות באופן עצמאי זמן רב לפני שנותפס, והחל בהליך שיקום עצמאי.

כמו כן, התייחסה הסגנoriaת לפסקי הדין שאלייהם הפנה התובע, וביקשה לאבחן אותם מעוניינו. בעניין **אהרון**, הנאשם לא ניסהה לתקן את תוכאות העבירה, ההסכם שעליו חתמה היה מכורח, ובתקיריים שהוגשו בעניינה נאמר שאינה מפנימה את חומרת העבירה, אינה נוטלת אחריות ואינה תופסת עצמה כעבירנית. בעניין **חוסאם** דובר בהיקף גניבה גדול יותר, ובעניין **כהנים** לא נעשתה השבה.

באת כוח הנאשם התייחסה לשיקולים השונים השונים הראויים לעונש בהתאם לנסיבות העונש בנאים, מדובר באדם בן 62, גירוש ואב לשני ילדים בני 27 ו-32, מזה כעשר חי עם בת זוג וילדתה, שעמה פיתח קשר מיוחד. לנאים יגרם נזק אדיר של שלילת רישיונו כראיה חשבן. הוא אינו איש צעיר, ואם ישלח למאסר יabd את מקום עבודתו מזה כ-27 שנים. המשימה של מציאת עבודה היא קשה ביותר עבור אדם מעל גיל 60, וככל שיעליה בידו למצוא עבודה, אין ספק שהוא מדובר בעבודה כללית, שתאפשר משכורת נמוכה. מעסיקו של הנאשם העידו ומספרו שהוא עובד אצל מאז ומתמיד, זה הבית שלו וזה המשפחה שלו. העובדה שמעוניינים להמשיך להעסיקו גם לאחר המשפט, מלמדת כי לא איבדו בו אמון. הנאשם הוכיח את עצמו פעם, ולאיבוד מקום העבודה זהה תהיה השפעה דрамטית עליו במישור הכלכלי והנפשי. מלבד הפגיעה בנאים עצמו, ביקשה הסגנoriaת להתחשב גם במשפחותו, שכן שליחתו למאסר עלולה לפגוע בה עד כדי התדרדרות ממשמעות במצב הנפשי והבריאותי של בת משפחתו, אותה ילדה מיוחדת, כפי שצווין במכtab שהוגש (**ענ/1**) ושביקש הנאשם כי ישאר חסוי.

באשר לנטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, הנאשם ניהל את המשפט ונלחם על חופותו לפי תפיסתו. מנקודתנה הכרעת הדין, מרכיבו העיקרי בפני החלטת בית המשפט. הסגנoriaת ציינה כי ליוויתה את הנאשם בחודשים שלאחר הכרעת הדין, טענה כי עבר תהילך הפנמה ולקיחת אחריות. הנאשם התנצל באופן אישי ברכנד, השניים חתמו על הסכם ההשבה והצליחו לישר את ההדורים ביניהם. ברכנד אף העיד לזכות הנאשם ומספר על אודות הדברים הטובים שעשו עבורו לאורך השנים. הסגנoriaת טענה כי אם ברכנד, הקרובן, הצליח לשים את האירוע מאחוריו ולתת לנאים הזדמנויות נוספת, הרי שגם בית המשפט, המבטא בפסקתו גם את האינטרס הציבורי, יכול לעשות כן. לעניין זמן ההשבה, עמדה הסגנoriaת על כך שההשבה לא הייתה יכולה להיות בזמן אחר, אלא לאחר הכרעת הדין, משהח��יט בית המשפט את שחרילט, ומשהבין הנאשם את שבין. באשר לסכם ההשבה ובתגובה לטענת התביעה כי יש בו כדי להפחית משקל הסכם, הדגישה כי מההסכם עולה באופן ברור כי מדובר בסכם מוסכם על הצדדים. ברכנד הסכים, כי תמורה סך של 200,000 ₪ העניין יסתים, וראה בכך השבה מלאה.

באשר למאכדים לתקן תוכאות העבירה בעניין עבירות המס, הנאשם פעל להסרת המחדל כבר בשלב החוקירה, ביקש לקבל את מצאייה על מנת להסיר באופן מיידי את המחדלים, וכבר בשנת 2012 הגיע דוחות לשנים הרלוונטיות. בהיליך הוכחות, טען הנאשם כי הדוחות לא הוגשו בשל מצבו האישי. הטיעון לא התקבל לגוףו של עניין, אך מלמד כי לא מדובר למי שלא הגיע דוחות כלל, ולענין העונש יש לכך משמעות. לאחר הגשת הדוחות התקבלה תוצאה של החזר

30,000 ל"נ. בתום ניהול משפט הזרוע, זמן הנאשם לפקוד השומה, ולאחר בדיקה מקיפה חויב בתשלום 60,000 ל"נ, בגין 30,000 ל"נ שהוחזרו לו, אך שמדובר בשומה של 30,000 ל"נ, שכמובן שלומה. לפיכך, לא נגרם למשה כל נזק ל寄托ת המדינה.

באת כוח הנאשם תמייסה לשיתוף הפעולה של הנאשם לאורך הדרך: הנאשם הגיע לכל החוקיות, מסר גרסאות וסיפק מסמכים, הגיע לכל הדינומים ללא בקשות דחיה. עוד תמייסה להתנהלות רשותית אכיפת החוק, והזכיר את הפגמים כפי שעלו במשפט הזרוע. בהכרעת הדין צוין כי נפל פגם בנוסח האזהרה בחלק מהחוקיות ברשות המסים, אך נקבע כי בכך אין מספיק בכך לפסול את הריאות מכוח דוקטרינת הפסילה הפסיכית. לגישת הסגירות, אף שהפגמים לא סייעו לגופו של עניין במסגרת המשפט, הרי שכעת הגישה שענתם לבוא לידי ביטוי כניסבה משמעותית להקלת בעונש. לעניין זה הפניה לע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ [31.3.05], שם נקבע כי יש בפגמים שכאלה כדי להצדיק הקלה בעונש.

באשר לחולף הזמן, העבירות בוצעו בשנים 2005 - 2007, החקירה החלה בשנת 2010 ונמשכה ארבע שנים, על אף שיתוף הפעולה של הנאשם ומיעוט החשודים והעדים בתיק. כתוב האישום הוגש רק ביוני 2015, כאשר כל אותן שנים היה הנאשם נתון במתוח רב וחוסר וודאות, ופרק הזמן הארוך נתן אותו בנאשם ובמשפחתו, בהיבטים כלכליים ונפשיים. אלו מהווים עניינה ממשמעותית עבור הנאשם, שעשה ככל יכולתו על מנת לשיתוף פעולה. יש בחולף הזמן של 14 שנים ועינוי הדין כדי להביא להריגת המהמתחים, ולהחלוף להביא להקלת משמעותית בעונש עד כדי העמדתו ברף הנמור. הסגירות הפניה לעפ"א (נצרת) 255/08 פארס ג'יר נ' מדינת ישראל [6.1.09], ולעפ"פ 3821/08 חיים שלומוב נ' מדינת ישראל [27.11.08], שבהם הופחתו עונשים בשל חלוף הזמן, ובין היתר לנוכח עיכוב בהגשת כתב האישום.

בהתייחסה לנسبות האישיות של הנאשם, ציינה באת כוחו את עברו הנקי, והתנגדה לטענת התובע שלפיו לא מדובר בנסיבות ליקולה כאשר מדובר בעבריני צווארון לבן. לגישה, מדובר בשיקול ממשמעות שיש בו כדי להשפיע רבות על גזרת העונש ברף התחthon של המתחם. בעניין מצבי הכלכלי, טענה כי לנiento אין רכוש או חסכנות, וכי הוא עובד כ舍יר מזה 27 שנים. ככל שייגזר עליו עונש אסור לריצוי בפועל, עשוי הוא, כאמור, לאבד את מקום עבודתו ומצבו הכלכלי יתדרדר עוד יותר. באשר למצבי הרפואה, ובהתבסס על אסופה המסמכים שהוגשה (ענין 3), הנאשם חולת סכנת מטופת תרופה, סובל מפגעה בעצב ברגליים וכן קשה לו לעמוד הרבה, ובמצב שכיבה סובל מכבים עזים. הסכרת גורמת גם לביעות בעיניים, וה הנאשם נמצא בבדיקות ומעקב בעניין זה. הוא סובל מCOLSTROL ובעיות לחץ דם, מקבל מדרלי דם בשל הסיכון הרפואי שבו הוא נמצא. יש לו בעיות שמיעה ממשמעותית, והוא סובל מבעיות בעורק ומוציא בביוקורות לצורכי החלטה על המשך טיפול. הוא גם סובל מבעיות של דום נשימה בשינה, בדרגה קשה.

הסגירות טענה כי לאור כל אלו, יש לגוזר על הנאשם עונש ברף הנמור של המתחם, קרי: עונש בעבודות שירות. לעניין זה הזכירה את תיקון 133 לחוק העונשין (תיקון מס' 133 - הוראת שעה, התשע"ח-2018), שלפיו החל מחודש אפריל השנה, ניתן היה להטיל עבודות שירות על מי שאמור לשאת אסור בפועל של עד תשעה חודשים. התקיקון נולד בעקבות דוח ועדת דורנר ושיח בדבר שיקולי שיקום והرتעה, כמושגים בצורה הטובה ביותר בעניינה שנעה בין עבודות שירות לצווי מבחן. הצעת החוק תמייסה לעברינים שהמסוכנות שלהם לחברה אינה גבוהה ושהשימוש בחולפה זו, מטרתו לשקם ולאפשר חזרה לחיים תקינים. עוד לעניין השיקום, וככל שייקבע מתחם שהרף הנמור שלו אינו כולל עבודות שירות, עתרה לחזור מהמתחם משיקולי שיקום, בטענה כי קיים קשר ענייני בין הטלת אסור בפועל לבין פגיעה ממשמעותית בשיקום שעבר הנאשם, ועודנו עובר. היא הפניה בעניין זה לע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל [ענין עיאשה]. לחולופין, ואם יקבע כי השיקול השיקומי אינו מתקיים, יש לחזור מהמתחם משיקולי צדק,

כפי שהותוו בע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל [29.12.15]** [פרשת לופוליאנסקי]. העבירות בעניינם בוצעו לפני 14 שנים, הנאשם לא הסתבר בפליליים מАЗ, ביצע השבה והסיר מחדרים, נעדר מסוכנות או סיכון להישנות עבירות ונמצא בגיל מתקדם.

באשר לרכיבם הכספיים, טענה הסגנורית כי לעניין הפיזי, הרי שהנאשם פעל להשבת הנזקים, חתום על הסכם השבה לא הפיק טובות הנאה מביצוע העבירות וההשבה יצאה מכיסו על אף קשיי הכלכליים. לעניין הקנס, ביקשה להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ולא להטילו, וככל שיטול, ביקשה שייהי סמלי ומידתי.

דבר הנאשם

5. בפתח דבריו, ציין הנאשם כי מצב החברה היה קשה עוד לפני העבירות, שבוצעו כנגזרת ממצבה הקשה של החברה ולא תכננו מוקדם. החברה הייתה על סף חידלות פריעון, עם חובות של שישה מיליון שקלים. הנאשם ביקש להביע חרטה ולחתת אחריות. הוא אמן כפר בכתב האישום, אך משניתנה הכרעת הדין למד אותה לעומק והבין איפה טעה. עוד מסר, כי התנצל בפני אביו ברנד, ומבקש סליחה מכל מי שפגע בו. הנאשם סיפר כי נקלע למצב קשה, וכי כל הפרשה מהוות פגעה מאוד בתא המשפחתי שלו. לעניין Hebrot hamafsh, ביקש הנאשם לבחון את הסעיף שבו הורשע, המיחס לו מרמה ותחבולה, בעוד לא זו הייתה כוונתו ו מבחון התוצאה מלמד על כך. הוא קיבל כסף חזרה עבור השנים הללו ולא ניתן לומר שנקט בתחוםות כדי לא לשלם מס. הוא אדם עם עבר נקי, איננו איש שמייצר בעיות אלא להפר - פוטר בעיות ובורח מצרות. הנאשם מסר כי הוא מודע לחומרת מעשיו ולכך שעליו לקבל עונש, וביקש את רחמי בית המשפט בהתחשב בנסיבות: ההליך יצר אצלו בעיות נפשיות, כלכליות ורופאיות, והוא מרגיש שהחייו נעצרו והוא אינו יכול להתקדם, תוך חיי וודאות. לבסוף הבטיח הנאשם שלא י חוזר על מעשיו בעתיד.

הערה לעניין הממונה על עבודות שירות

6. אציג, כי בסוף הדיון שבו נשמעו הטיעונים לעונש, ביקשה ההגנה לשלווה את הנאשם לשירות המבחן לשם קבלת תסקير, ולממונה על עבודות השירות לשם קבלת חוות דעת האם הנאשם כשיר לשאת עונש בבדיקות שירות. סירבתי לבקש לסתקיר (מהኒמוקים המופיעים בהחלטתי), והסכמתי לשלווה את הנאשם לממונה על עבודות השירות, אך בההרתי:

"בכוונתי לאפשר [לנאשם] לפנות לממונה על עבודות השירות, על מנת לקבל חוות דעת, וזאת כדי לבחון זמן אם, לאחר שאקרה את כל הפסיכיקה שהוגשה, ואחרזור ואקרה את הטיעונים לעונש, אסביר כי ייתכן שעבודות שירות יכולות לבוא בחשבון. הבהירתי לו בchnerה חד שמשמעות שלא לו לפתח ציפיות בעניין זה. טרם קראתי את הפסיכיקה שהוגשה ואני יודעת בשלב זה האם עונש של עבודות שירות, ولو אחרי התיקון שייכנס לתקפו ב-19.4.1. בכלל יכול לבוא בחשבון בנסיבותיו".

חוות דעת הממונה אכן נתקבלה, והנאשם נמצא כשיר (במගבלות), אך כפי שזוהה מיד - לאחר קראיה של הפסיכיקה הרלוונטית, זו שהוגשה ופסקה נוספת - אני סבורה שמסוגל להנשא בבדיקות שירות אינו בא בגדיר מתחם העונש הראווי בנסיבות מקרה זה.

דין והכרעה

תחליה יש לקבוע, כמצוות סעיף 40ג לחוק העונשין, האם עסקינה בכמה עבירות/arous אחד, שבגין יש לקבוע מתוך עונש אחד, או שמא מדובר בכמה עבירות בכמה ארועים, אז יש לקבוע מתוך לכל ארוע, ולקבוע האם יש לגורע עונש נפרד לכל ארוע, או שיש לקבוע עונש כולל. על פי " מבחון הקשר הדוק" שנקבע בעניין **'יאבר'**, עבירות שיש בינהן קשר הדוק, יחויבו(arous) אחד. ברגיל, קשר זה בין עבירות ימצא כאשר קיימת בין העבירות סימוכין זמינים, או כאשר הן חלק מאותו תכנית עבריתנית, אף כאשר בוצעו לאורך תקופה שאינה קצורה. וכך נקבע בעניין **דלאל**, פסקה 22, מפי כבוד השופט סולברג:

"כדי לעמוד על עצמת הקשר שבין העבירות שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבותו העובדיות של העניין שלפניו, ולבוחן אם יש בהן כדי להצביע על **קשר הדוק** בין העבירות. נסיבות עובדיות אלה מהוות ' **מבחון עזר**' לקבעת עצמת הקשר. במסגרת זו ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מופיע **בתכנון**; האם ניתן להצביע על **שיטתיות** ביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו **בנסיבות של זמן או מקום**; האם ביצועה של עבירה אחת ועוד **אפשר את ביצועה של העבירה האחראית או את ההימלטות לאחר ביצועה**, וכיוצא בכך נסיבות עובדיות. קיומה של נסיבה אחת או יותר מנסיבות אלו (ואין זו רשימה סגורה) עשוי להעיד על **קשר הדוק** בין העבירות השונות, המלמד כי **באירוע אחד** עסקין. בבחינת הנסיבות העובדיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עניינו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל **כמה ארועים** תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממאות העניין בכללו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהוותתו" (ההדגשות במקור).

בענייננו, סבורני כי יש לראות במלול העבירות שבוצעו סביב הגנבה והכספים שנגבו ממנה, קרי: עבירות הגנבה בידי מורשה, הרישום הכווץ במסמכי תאגיד, הלבנתה הhon, וUBEIRAT המס המתיחס לכיספי הגנבה - ארוע אחד. למורת שמדובר במספר אישומים, ובعبירות שבוצעו לאורך תקופה, הרי שמדובר בתכנית עבריתנית אחת, ובין העבירות קיים קשר הדוק. חלק מהعبירות הללו נועד לאפשר ביצוען של האחרות. מנגד, שלוש עבירות המס הנותרות, מהוות ארוע נוסף ונפרד. מדובר באירוע דיווחו של הנאשם לפקיד השומה על תקבולים שהופקו בחשבונו הפרט, שלוש חברות שלהן נתן שירות הנהלת חשבונות, בסך 236,751 ₪, ואין לעבירות אלה כל קשר לעבירות הקשורות בגנבה.

עם זאת, ראוי לציין עתה, כי הארוע השני הוא בעל משקל קל יחסית לארוע הראשון, ולא תהיה בהתייחסות לשני ארועים כדי להחמיר בענישה של הנאשם. אქבע בגין שניהם עונש כולל, ועל כן כבר אמר בית המשפט העליון, כי כאשר נקבע עונש כולל, החשיבות של מספר האירועים ל昃ירת העונש - פחותה בנסיבות העניין (ע"פ 6888/17 **שירץ ב' מדינת ישראל** [10.12.18], פסקה 14, מפי כבוד השופט פוגלמן). ניתן להתייחס גם לדברים שנאמרו בהקשר זה בפסק דין רבים, לרבות בעניין **דלאל**, בפסקאות 16 - 17, כי "אם בסופו של דבר ניתן להטיל **עונש כולל** בגין **כמה אירועים**, ואם על-פי החסד" פ' לא נגזרת תקורת הענישה מהכרעה בשאלת אם **באירוע אחד** עסקין, או בכמה אירועים, מהי התועלת בדיון ובהכרעה בעניין זה?".

8. **הערכים החברתיים** שנפגעו מביצוע **UBEIROT** הגנבה, הם זכות הקניין, בפרט זו של ברנד, שנtan אמון מלא בנאשם ונזקק לעורתו בתחום שבלידיו לא יכול היה לקדם את מטרותיו. "החווארה הייתרה הנודעת לנסיבות המניות בעבירה של גנבה בידי מורשה נובעת מכך שבתקיימן, נפגעים יחסית אמון מיוחדים שנוצרו בין הגנב ללקוח העבירה. עבירת הגנבה בידי מורשה פוגעת בה בעת שני ערכיהם חברתיים רב-חשיבות: ערך ההגנה על הרbesch, וערך ההגנה על יחסיו האמון בין מרשה למורשה. הפגיעה בשני ערכיהם אלה במשולב היא היוצרת את החומרה המיוחדת שבמעשה העבירה,

המצדיקה ענישהech מחייבת" (דנ"פ 2334/09 **ישראל פרי נ' מדינת ישראל** [23.5.11], פסקה 55 לפסק דין של כבוד השופט פרוקצ'יה). לצד זאת, פוגעת העבירה על חוק איסור הלבנת הון בהגנה על מסחר תקין, בכלכלה המשק, ומגנה על רכוש שנגזל במרמה. בפרט בעניינו של הנאשם שבפניו, הרי שימושיו פוגעים גם במעמדו ותדמיתו של מקצוע ראויית החשבון. **מידת הפגיעה** בערכיהם הללו היא גבוהה, לנוכח מעמדו של הנאשם כמו שעסוק באופן בלעדי בעניינים הכלכליים של החברה, ולנוכח האמון המוחלט ואורך השנים שניתן בו.

בעיריות המס, הערכיהם שנפגעו הם של שוויון חברתי, חלוקה הוגנת של נשאה בנטול, היכולת לקיים מערכת מס אפקטיבית והכוונת התנהגות ציבורית: "...**בעיריות אלה פוגמות אף בערכי יסוד כגון השוויון חברתי, בחילוקה הוגנת של הנשאה בנטול ובהכוונת ההתנהגות הציבורית** [...] מפרות את האיזון העדין שיזרים דיני המס כדי להשיג מטרות חברתיות רבות תוך חלוקה הוגנת של נטל המס.ברי אפוא כי **עיריות המס מהוות פוגעות בזכור הרחוב**" (ע"פ 3829/13 **יאאל שניידר נ' מדינת ישראל** [10.10.13] [ענין **שניידר**], פסקה 4 לפסק דין של כבוד השופט הנדל). וכן "עיריות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגעתן הדרישה - בקופה הציבורית, העקיפה - בכיסו של כל זאתה, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאות נטל המס" (רע"פ 979 **אודיז נ' מדינת ישראל** [20.02.13] [ענין **אודיז**]). **מידת הפגיעה** היא ביןונית, שכן מדובר בסכום לא מבוטל שלא דוח לרשויות המס, ובנאים שהוא רואה חשבון במקצועו, ושפוגع למעשה גם ביחסו האמון בין האזורה למערכת רשותי המס ובפעולות הכלכליות התקינה של המדינה. אולם, בסופה של יום, סכום המס שנדרש לשלם לא היה מאד גבוה, אך הנזק נמדד בעת ביצוע העבירה, ולא בדיעד, ומעבר לכך, הפגיעה באפקטיביות של מערכת המס נגרמת עם ביצוע העבירה, ללא קשר למה שקרה בהמשך.

9. נסיבות הקשורות ביצוע העבירה

בעיריות הגניבה, הרישום הכספי והלבנת ההון

לאירוע הגניבה קדם לתקנון מוקדם נרחב. הנאשם פתח חשבונות בנק ונקט פעולות אקטיביות מבעוד מועד לצורך ביצוע העבירות. טענת הסגנורית כי לא מדובר בתכנון מוקדם של הנאשם לקחת כסף לכיסו, אינה רלוונטית, ראשית, משום שڌחיתית טענה זו לגופו של ענין (ראו פסקה 72 להכרעת הדין), ושנית, משום שכוונות הנאשם לטווח האורך אין מוריידות מקיומו של תכנון מוקדם מבחינה עובדתית. הנאשם ביצע שורה ארוכה של פעולות, הן במספר רב של מעשי גניבה, הן בנסיבותיו להסויותם במשיעי הרישום הכספי ובאי הדיווח על הכנסותיו. מדובר במסכת ארועים מתוחכמת ושיטתית, שאינה מהווה מעידה חד פעמית, אלא פעילות מתמשכת של גניבה והונאה, כאשר בכל שלב יכול היה הנאשם לחדר מביצועה, אך בחר שלא לעשות כן. באשר להלבנת ההון, שמעטי את טענת הסגנורית בדבר היוות העבירה שלילת בענייננו, ונלוית לעיריות הגניבה. איני מקבלת טענה זו. עסקינו במסכת עובדתית, הכוללת מספר עבירות, שהצטרפו לתמונה כוללת, כאשר - כפי שצייתי לעיל - חלק מהעבירות נועדו לאפשר ביצוע העבירות האחרות, ולכן כולן מהוות מארג אחד. מעבר לכך, יש לזכור שנעשׂו פעולות ברכוש אסור בגובה כ-200,000 ₪. גם אלו בוצעו תוך תכנון מוקדם, באופן מתוככם ועל פניכם.

באשר לניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם, או של יחסיו עם נפגע העבירה, הרי שרכיב זה מתקיים כאן, ביתר שאת. כאשר מדובר בעבירות של גניבה בידי מורשה, שהיבט הניצול עומד בבסיסו, הרי שמשמעותה של נסיבה זו הוא ממשמעות. הנאשם ניצל באופן מתמשך, הן את כוחו ומעמדו בחברה, הן את יחסיו עם נפגע העבירה. הנסיבה מתקיימת על שני חלקיה, ובוחמרא יתרה, לנוכח האמון המוחלט שניתן בנאים ולנוכח הקربה הרבה בין ברנד.

בהתיחס לעבירות הגניבה והרישום הכספי, לבrnd ולחברת Bi.אנו.אי נגרם נזק קונקרטי של קרוב לחצי מיליון ₪. באשר לקשר שבין ביצוע העבירות לבין קרייסת החברה, מוקובלת עלי' טענת הסגירות כי הדבר לא הוכח ואף לא נטען בהיליך, ומشكך לא ניתן ליחס לנאים נזק בסדר גודל שכזה. עם זאת, יש חומרה יתרה בכך שהפעולות בוצעו בזמן שהחברה הייתה במצב כלכלי קשה מאד, שהנאשם היה מודע לו. בנוסף, נגרמו נזקים לבrnd בפן האישי, הכלכלי והנפשי, אף שאלן נגרמו גם מעצם קרייסת החברה, ולא ניתן ליחסם במלואם לנאים.

לענין הסיבות שהביאו את הנאים לביצוע העבירות, דחיתתי, כזכור, בהכרעת הדיון את טענת הנאים שבמיעוטו התכוון להיטיב עם החברה. מסקנתי היהת שהנאשם פתח חשבונות בנק על שמו ועל שם שמעון כהן, מתוך מניע כלכלי ורצון להרוויח. אני מקבלת את טענת ההגנה שהנאשם היה נתון באותה עת במצוקה ובמצב כלכלי קשה, אך בכך אין, כמובן, כדי להצדיק את מעשיו, או להפחית מחומרתם.

ADB: עבירות המס בשני הארוועים

באשר לעבירות המס, גם אלו בוצעו לאורך תקופה ובאופן שיטתי, הן לענין הכנסות מכיספי הגניבה, הן לענין הכנסות מתקובלים שקיבלו הנאים תמורה שירותו. בסך הכל לא דיווח הנאים על הכנסות בסך של כ-500,000 ₪, מתוכן 738,000 ₪, מתוכן 236,751 ₪ באירוע השני. גם כאן מהוות תפקיים של הנאים שיקול לחומרה, שכן מדובר ברואה חשבון וייעץ מס במקצועו, שלא עמד בחובותיו גם בהיבט זה. לענין הנזק, סבורני כי אין לקבל את טענת ההגנה, המבקשת למת משקל לכך שלאחר הגשת הדוחות, התקבלה תוצאה של החזר מס בסך 30,000 ₪. כמציאות לעיל, הנזק נמדד בעת ביצוע העבירה, ולא אחר כך. מעבר לכך, הנזק לציבור ולחברה בכללותה לא נבע רק מסכום המס שהועלם, אלא גם מהפרת משטר הדיווח ושיבוש מנגנון גביית המס. אי הגשת דוחות כשרה ובמועד פוגעת באפקטיביות של מערכת המס וביכולתה לתכנן את היקף הגביה (רע"פ 4323/14 **מולדובן נ' מדינת ישראל** [26.6.14], פסקה 9). כפי שנאמרabove לאחרונה, תוך ציטוט מענין יצחקי: "בית משפט זה חזר ונמדד על חומרתה של עבריות המס, אשר נובעת מפגיעה הקשה במשק, בכלכללה ובמגנון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשומות המיסים, כמו גם מהकשי הרוב שבחשיפתה". נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזרת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולainteres הציבורי שבהחומרה הענישה על פני נסיבותו האישיות של הנאים, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל" (רע"פ 1238/19 **אחדות נ' מדינת ישראל** [27.2.19], פסקה 11).

ADB: מדיניות הענישה הנוהגת

נסוף על פסקי הדין שאליים הפנו הצדדים ADB: עבירות הגניבה, שאולם הזכרתי לעיל, אפנה לפסיקה רלוונטית נוספת:

בע"פ 4430/13 **נתנאל שרון נ' מדינת ישראל** [31.3.14], מדובר היה בעובד בנק ובעל רישיון לייעוץ השקעות, שבין השאר ביצע פעולות בניירות ערך עבור לקוחותיו והוא מושחה לפעול בחשבוניהם. הנאים פתח חשבון קש, וביצע עסקאות מתואמות, שהניבו רווחים לחשבון ששליטהו, על חשבון הפסדים שנגרמו ללקוחות. בהמשך הלבין את הכספי שצבר לעצמו, בסך 350,000 ₪. הנאים הודה והורשע במסגרת הסדר, בעבירות לפי **חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995**, וכן בעבירות לפי חוק ניירות ערך. עוד הורשע בעבירות מרמה, גנבה בידי מושחה, הפרת אמוןם בתאגיד, עבירות זיופ, והלבנת הון. ענינו נקבע מתמח ענישה הנע בין שנתיים לארבע שנים מאסר בפועל, ובתוכו נקבע עונש של 24 חודשים מאסר, לנוכח נסיבות אישיות ורפואיות

מורכבות. ערעורו של הנאשם נדחה, תוך שבית המשפט העליון עמד על מגמת הענישה המחייבת בכל הנוגע לעבריינות כלכלית: "בְּלֹא נטוּה בָּאוּפִין הַלְּבָן וְהַנֶּקֶר" של העבירות הכלכליות; מדובר בעבירות מתוחכחות וקשות לגילוי, אשר מבוצעות לרוב על ידי עבריינים בעלי מעמד והשכלה שעושים שימוש בכספיים של אחרים, תוך ניצול כוחם ומעמדם ותוך הפרת חובות הנאמנות. לעיתים קרובות נותרות עבירות אלה סמיות מהען במשך שנים רבות, וכשהן מתגלות, מתבררים גם הנזקים החמורים הנובעים מהן, אשר הינם בדרך כלל חמורים פי כמה וכמה מהנזקים שנגזרים כתוצאה מעבירות רכוש 'rangleות'. לא בכדי קבע בית משפט זה בשנים האחרונות שהגיעה העת להעלות את רף הענישה בעבירות כלכליות, לרבות הטלת עונשי מאסר בפועל במקרים המתאימים" (בפסקה 22 לפסק דין של כבוד השופט דנציגר).

בע"פ 2667 יואל יצחק נ' מדינת ישראל [18.10.10] [ענין יואל יצחק],ណון ערעורו של מי שהורשע, במסגרת הסדר טיעון, בריבוי עבירות של גנבה בידי עובד, רישום כוזב במסמכי תאגיד, ושימוש במרמה ותחבולה בכונה להתחמק ממש. המערער עבד בחברה ציורית המייצרת ומוכרת מזון לכלבים במשך 18 שנים, ותפקידו היה לגבות את תשלוםויי המוצרים מלוקחות החברה. במשך כשנתיים וחצי גנב המערער כ-800,000 ₪ מהחברה, בכך שגבה מלוקחותיה את התמורה עבור מוצרים שסופקו להם, אך העביר לחברה קובלות כזבות המשקפות את התמורה ששולמה בשיקים בלבד, בעוד שאת הכספי המזומן נטל לעצמו. כדי להסווות את מעשיו, העביר לחברה שיקים ללקחות אחרים. בנוסף, המערער לא הגיע לפיקד השומה דוחות שנתיים על הכנסתו מכיספי הגנבה. נקבע מתוך ענישה שנו בין 12 ל-28 חודשים מאסר, ונגזרו 12 חודשים מאסר בפועל. ערעור הנאשם נדחה, שופטי ההרכב היו תמיימי דעתם כי מתחם העונש שקבע בית המשפט המחויז במקורה דין, בטוח שבין 12 ל-28 חודשים מאסר בפועל, הולם את נסיבות המקירה ואף נוטה לcoleה, ולבסוף, כנגד דעתה החלטת של כבוד הנשיאה חיות, לא התערכו בו. אצ"ן, כי בענין זה הגיע המערער בקשה לדין נוסף, ובטענה שדעת הרוב בפסק הדין מושא>bהבקשה קבעה הלכה חדשה, לפיו אין לייחס משקל רב לשיקולי שיקום של הנאשם, אשר ניהל במשך שנים ארוח חיים נורטטיבי, ומילא הסיכוי שיбур עבירות הוא נmor. הבקשה נדחתה ונקבעה שהמחלקה בין דעת הרוב לבין דעת המיעוט נסובה סבב השאלה האם בעניינו הקונקרטי של המבקש ראוי לחרוג מתחם הענישה בשל שים קולי שיקום.

בע"פ 6544 עידו ניסנציג נ' מדינת ישראל [17.2.21], מדובר היה למי שעבד בחברת שירותי בורסה, והוא אחראי לביצוע הוראות קנייה ומכירה של ניירות ערך שקיבל מלוקחותיו. הנאשם הורשע, על פי הودאותו במסגרת הסדר, בשתי עבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד, על רകע פתיחת חשבונות קש; וכן הורשע במסאות עבירות של גנבה בידי מורשה ועבירות מרמה. הנאשם היה מקבל הוראה לרכישת נייר ערך, טרם ביצועה היה רוכש את נייר הערך לחשבונות הקש והזמין אותו למחיר גבוה יותר. המעשים בוצעו במשך שנתיים והופסקו רק על רקע פיטורי. לחשבונות הקש בפועל, קיבל הנאשם לידי לפחות 220,000 ₪. הערכאה הדינונית קבעה מתחם ענישה הנע בין 24 ל-48 חודשים מאסר, ובתוכו נגזרו 27 חודשים על הנאשם, לנוכח נסיבות אישיות מקלות. ערעור שהגיש לבית המשפט העליון נדחה.

ברע"פ 2638 עובדיה נ' מדינת ישראל [13.4.28] [ענין עובדיה], נדחתה בבקשת רשות ערעור של הנאשם, שהורשע על פי הודאותו בעבירות של גנבה בידי עובד, רישום כוזב במסמכי תאגיד, סיוע לקבלת דבר במרמה, התחמקות מתשלום מס, תוך שימוש ומכורות פיקטיביות, בסכום של כ-150,150 ₪ (5) לפקודת מס הכנסת, ועוד. בין היתר, דיווח הנאשם, במסגרת חברה שבה עבד, על הוצאות ומכורות פיקטיביות, בסכום של 872,872 ₪. בית המשפט המחויז קיבל, באופן חלק, את ערעורו של הנאשם על גזר הדין, והעמיד את עונש המאסר בפועל שהוטל עליו, על 15 חודשים, חלף 20 חודשים נגזרו בבית משפט השלום. זאת, בעיקר, לאחר שהנתן החזר את מלא כספי הגנבה והסיר באופן מלא את המחדל כלפי רשות המיסים, ובכך הכל שילם סכום של 1,700,000 ₪. בית המשפט לא התעורר בקשר

שהוטל, בסך 100,000 ₪. בבקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה, כאמור.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 17-06-562 **בסטקר נ' מדינת ישראל** [14.11.17] נדחה הערעור על עונש המאסר בן 3 שנים, שהוטל על המערער, חשב שכר בעירית מודיעין, שהורשע בבנייה של כ-2 מיליון ₪ מהעיריה, במהלך כעשר שנים. הוא הורשע בהתאם להודאות בפעולות גניבה בידי עובד, רישום כזוב במסמכי תאגיד וריבוי עבירות לפי סעיפים 220(1)-220(5) לפקודת מס הכנסה. נקבע מתמחם שנע בין שניים מאסר בפועל ועד 6 שנות מאסר. הערעור על גובה הकנס התקבל, והקנס הופחת ל-100,000 ₪. פיצוי בסך 250,000 ₪ לעיריה, נותר אף הוא על כנו.

בת"פ (מחוזי ת"א) 10-07-9883 **מדינת ישראל נ' גואטה ואח'** [6.9.12], נדונו שני נאים. הנאשם 1 היה אחראי על ניהול המסחר באג"ח ממשלטיות בבית השקעות, ונ�新 2 עבד בביטוח השקעות אחר. ביחד ביצעו השנים האחרונות 350,000 מיליאן ₪ משלטיות בבורסה, ואת פער העסקאות שלשלו לכיסם, כך שסקומי הגניבה הגיעו לכדי 70,000 ₪ נוספים. הנאשם 1 על באופן דומה גם באופן עצמאי, וכן על משך שנתיים והפסיקו רק בכלל החקירה שנפתחה, ולבסוף הורשעו בעבירות לפי חוק נירות ערך וUBEIRUT של גניבה בידי מושעה. המתמחם שנקבע בנובember לשולש שנות מאסר. בית המשפט לא מצא מקום להבנה משמעותית בין הנאים, על אף שנ�新 1 היה המבצע העיקרי, המושעה שהפר את האמון בו, בעוד שבניגוד לנ�新 2, הכספי שגזר נ�新 1 - הוחזר. על נ�新 1 נגזרו 21 חודשים מאסר. על נ�新 2 נגזרו 18 חודשים מאסר, שהופחתו בערעור שהגיע ל-14 חודשים (ע"פ 7023/12).

אלון שרון נ' מדינת ישראל [21.1.13]).

אוסיף עוד, כי בעניין **דדו**, שאליו הפנה התובע, קבע בית המשפט: "בית משפט זה עמד לא אחת על כך שיש ליתן משקל רב לשיקול הhardtutti, תוך מתן משקל מופחת לנטיות אישיות, במסגרת שיקולי הענישה בעבירות 'כלכלות' אשר מבוצעות עבור בצע כסף ואשר כוללות שליחת יד לכיספי המעבד או לכיספי הציבור, על מנת לידע עבוריים פוטנציאליים כי 'הסיכון גובר על הסיכון'" (פסקה 11 לפסק הדין).

באשר למדיניות הענישה בעבירות המס, ובנוספ' לעניין **חוסאם** שהוזכר על ידי התובע, שם נקבע באישום השביעי מתחם של 7 עד 24 חודשים לעבירות אלו, אףנה לעניין **אודייז**, שבו נדונה בבקשת רשות ערעור של נ�新 שהורשע, ביחד עם חברות שאוthon ניהל, ברובו עבירות של אי העברה במועד של מס אשר נוכה, ואי הגשת דוחות במועד. בעקבות הגשת כתוב האישום הוסרו המחדלים הנוגעים לחובת הדיווח. בבית משפט השלום נגזרו **5 חודשים מאסר בעבודות שירות**. ערעור שהגיש הנאשם נדחה, וכן גם בבקשת רשות ערעור שהגיע, תוך שבית המשפט הזכיר את החומרה היתרה המאפיינת עבירות מס, נוכח פגיעתן הישירה בkopha הציבורית ופגיעתן העקיפה בכיסו של כל זאת, לצד חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאות נטל המס. בرع"פ 5906/12 **עוזרא נ' מדינת ישראל** [9.9.12] נדונה בבקשת רשות ערעור של נ�新, שהורשע, ביחד עם חברת שניהל, בأربع עבירות של אי הגשת דוח במועד, על הכנסות החברה בשנים 1999 - 2002. המחדלים הוסרו בשנת 2009. בית משפט השלום הוטלו **חודשים מאסר, בחופף להפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים**, שכן המדווח היה באדם בעל הרשעה קודמת. גם כאן, נדחו ערעורו של הנאשם, וכן בבקשתו לרשות ערעור בגלגול שלישי.

חשוב לציין כי בענייננו, קבעתי שחלק מעבירות המס, אלה הנוגעות לעבירת הגניבה, קשורות באירוע הראשוני, ותיכלינה במתחם העונש לאירוע הראשוני (שם מדובר בשנים 2005 - 2007 וההכנסות שלא דוחו היו בסך של מעל 500,000 ₪). באירוע השני נכללות רק עבירות המס לגבי התקבולים בסך כ-235,000 ₪ שהופקו בחשבונו הפרטני של

הנאשם בبنק דיסקונט, בין השנים 2007 - 2008, משלוש חברות שלחן נתן שירות הNAL חשבונות.

11. לנוכח האמור, אני קובעת כי מתחם הענישה לאירוע הראשון, נع בין 15 ל-48 חודשים מאסר. מתחם הענישה לאירוע השני, נע בין מאסר מותנה ועד 12 חודשים מאסר בפועל.

לנוכח השיקולים שציינתי לעיל, **בכוונתי להטיל עונש כולל בגין שני אירועים**.

12. שאלת החריגה מהתמחם

לא מצאתי שיש לחרוג מתחם העונש שנקבע. בעניין **עזרה**, שאליו הפנהה הגנה, דובר על צער בן 26, שביצע עבירות נשך, בידיו ראיות ועוד, והורשע במסגרת הסדר טיעון. בית המשפט מצא כי הוא בעל פוטנציאלי שיקומי גבוה ונאמר כי "מהתנהלות המערער בתקופת מעצרו, ומאסרו עד כה, ניתן ללמוד על שייח' פועלה אמיתי עם רשות אכיפת החוק ובמיוחד עם שירות המבחן, מה שמעיד על רצונו להשתקם, וכן דומה כי למערער משפחחה שיכולה לספק לו תמייה משמעותית לשם כך". אלה הי, בין היתר, הנימוקים לחריגה מהתמחם בשל שיקולי שיקום, באותו עניין. אין זה במקרה שלפנינו, שבמסגרתו הבהיר הנאשם את ביצוע העבירות לאור כל המשפט, ורק לאחר הכרעת הדין למד - לדבריו - הicken טעה. בעקבות זאת אף הגיע להסכם השבה עם ברנדן, אך לא ניתן, עקב כך, לדבר על שיקום שמצדיק חריגה מהתמחם. נושא השאלה יבוא לידי ביטוי בעונש, כפי שיוצג בהמשך, אך לא לשם חריגה מהתמחם.

בפסק הדין בעניין **יואל יצחק**, שניתן לאחרונה, עמד בית המשפט על כך שהקללה בעונש תוך סטייה מהתמחם משיקולי שיקום, אינה אך בוגדר התחשבות אישית בעברין, אלא עיקרה טמון בכך ששייקום מצליח משרת את האינטרסים החברתיים של הגנה על החברה מפני עבירות עתידיות של אותו בעברין. ועל כך נאמר: "לא אלה פנוי הדברים בעניינו. דווקא נכון גילו של המערער והעדר עבר פלילי, קשה לייחס בעניינו משקל רב לשיקולי השיקום בהיבט החברתי. נכון נסיבותיו האישיות כאמור של המערער, הסיכוי להישנות עבירות מצד זה הוא מילא נמוך, אם בכלל, והטיפול שעבר בಗיל התמכרותו להימורים, יש לקוות כי אכן יסייע בידו לחזור לחיים נורמטיביים. הליר זה נזקף לזכותו על ידי בית משפט קמא במסגרת קביעת עונשו ברף התקתו של המתחם, ואין בו לדעתתי כדי להצדיק חריגה כה מהותית עד כדי איין עונש המאסר לחלווטין" (עניין **יואל יצחק**, פסקה 5 לפסק דין של כבוד השופט מוזע). כפי שציינתי לעיל, בעקבות פסק הדין האמור הוגשה בקשה לקיום דין נוסף, שנדחתה. בהחלטה בבקשתה נאמר שככל לא נקבעה הලכה בצומת שבין גיל מבוגר לבין הליר שיקום: "שיקולי שיקום בהתאם לטעיף 404 לחוק העונשין רלוונטיים לכל נאשם באשר הוא, צערו, מבוגר, וקשייש אחד, ובית משפט זה מייחס משקל בלתי מבוטל לשיקולי שיקום גם כשמדבר בנאשם מבוגר" (דנ"פ 7248/18 **יואל יצחק נ' מדינת ישראל** [19.1.2018], פסקה 10 לפסק דין של כבוד השופט הנדל). נראה, שהדברים שנאמרו בעניין **יואל יצחק** נכונים אף בענייננו.

חשוב לציין עוד, שכאשר מתבקשת חריגה מהתמחם בשל שיקולי שיקום, נדרשות עובדות וראיות ממשיות התומכות בסיסיים השיקום של הנאשם, ולא די בטען בעלמא (ע"פ 4678/18 **אנופריב נ' מדינת ישראל** [19.1.2023], פסקה 12).

אשר לחריגה מהתמחם בשל שיקולי צדק: בפרשת **לופוליאנסקי**, שאליה הפנהה הסגנoriaת לעניין האפשרות לחרוג ממתחם בשל שיקולי צדק, הבהיר בית המשפט בזורה מפורשת כי מדובר ב"פתח צר" לחריגה ממתחם העונש, וכי הכרעתו מכונה לקרים שבהם ענישה מ聊聊 סורג ובריח עלולה ל��ר בזורה ניכרת את תוחלת חייו של נאשם

שהורשע בדיון. מבלתי המיעיט בקושי שבמצבו הבהירות של הנאשם, לרבות בשל גילו, אינני סבורה כי נסיבותיו עלות כדי הנسبות שהוכרו בפסקה כהצדקה לחריג (פרשת **לופוליאנסקי**, פסקאות 218 - 220 לפסק דין של כבוד השופט פוגלמן).

13. קביעת העונש בתוך המתחם

משלא מצאתי מקום לחזור מהמתחם, הרי שהנאשם עתיד לשאת עונש של מאסר בפועל. אצין כבר עתה, כי לעניין זה הקשבי בקשר רב לעדויותיהם של מעסיקיו של הנאשם, שבוטב לבם ומתוך הערכה אמיתית לנאים מסרו כי יוכלו להמשיך ולהעסיקו, אם וכאשר יושת עליו מאסר **בעבודות שירות**. התרשמתי לטובה מעדי ההגנה לעונש, בפרט מנגע העבריה, אבי ברנד, שמצא דרך לסלוח לנאים עד כדי מתן עדות אופי לזכותו, ותמיכתם של אנשים אלה בנאים אינה מובנית מלאיה. אני זוקפת את עמדתם הייחודית הן לזכות הנאים, שכן הסתם הרווחת את האמון שאלשיך ובראון נותנים בו, למרותם שהם מודעים לפרישה דן. עם זאת, הרצון להפחית את הפגיעה בנאים בהיבט התעסוקתי אינה יכולה להצדיק השתת מאסר בעבודות שירות, שהוא עונש קל מדי בנסיבות העניין לטעמי. אין לי אלא לקוות, שרצונם הטוב של אלשיך ובראון, הערכתם לנאים ורצונם לתמוך בו, יאפשרו את העסקתו גם בתום נשיאת תקופת מאסר בפועל, שתיהיה קצרה, באופן יחסי.

לזכותו של הנאשם שקלטי את פגיעת העונש בו ובמשפחהו, שכן בעניינו מדובר בפגיעה במישורים רבים. הטלת עונש מאסר תגבע בתחום המשפחה של הנאשם, בפרט לנוכח המפורט במכבתה שהוגש בדבר מצבה של משפחתו הקרובה (**ענ/1**). יחסתי משקל לקשר בין הנאשם לילדה, והתחשבתי בו לעניין אורך המאסר, בוגר הגבולות שהתוותה הפסקה. עוד התחשבתי בפגיעה העונש בו, לאור נסיבותו האישיות: מצבו הבהירתי, גילו והעובדה שהוא סובל ממספר לא מבוטל של בעיות רפואיות. כן התחשבתי במצבו הכלכלי והתעסוקתי, והקשוי שבו צפוי להיתקל בחיפור אחר עבודה חדשה, אם לא יקבלו אותו אלשיך ובראון לעובדה, בתום תקופת המאסר. באשר לעברית הנקי, סבורני כי יש לתת לשיקול זה משקל מוגבל, לנוכח סוג העבירות שלרבות מבוצעות על ידי נאים נורמטיביים ונעדרי עבר פלילי.

התחשבתי במידת מה בליקחת האחריות מצד הנאשם. לא ניתן לזקוף לזכותו את ההקללה השמורה למי שלוקח אחריות בשלב החקירה, או בשלב מוקדם של המשפט, שכן ניהל את משפטו עד תום, לרבות העלאת טענות זוטא והתקשרות לדברים שאמր בחקירה. הדבר כמובן אינו נזקף לחובתו, אך הוא מאפשר הענקת משקל מוגבל בלבד לכך שבשלב הティיעונים לעונש ציין כי כiom, לאחר שקרה את הכרעת הדין, הוא מבין את משמעות מעשי ומבייע חרטה. לזכותו תזקף גם העובדה, שבצד הדיבור על חרטה עשה גם מעשה, והшиб 200,000 ₪ לבנד, חרף מצבו הכלכלי הקשה, ואף התנצל. נתון זה חשוב גם לעניין מאਮצי הנאים לתיקון ופיקצי. לעניין עבירות המס יש משקל ממשי לכך שהנאשם פעל להסרת המחדלים עוד בשלב החקירה, ואלו אכן הוסרו.

באשר לחłów הזמן: הלכה היא כי יש בשיקול זה כדי להקל בעונשו של הנאשם, אולם משקלו ואופן השפעתו המדוקיק על גזרת העונש, תלויים בנסיבות המקירה. כך, כמשמעותם בתקדים כלכליים מורכבים, שבהם מתנהל הליך הוכחות המחייב הידרשות לעדויות ומסמכים רבים, המשקל שניtan לחłów הזמן הוא מוגבל (ראו עניין **יצחקי**, בפסקאות 10 ו-12 לפסק דין של כבוד השופט אלרון). הקשיי לגלוות עבירות מסווג אלה שנחקרו בתקיך זה מסביר את משך הזמן בין ביצוע המיעשים (2005 עד 2008) ועד תחילת החקירה הגלואה (נובמבר 2011). טיבו ומורכבותו של התקיך דין מסבירים את הימשכות החקירה וההילכים, עוד בטרם שמיית הראיות. עם זאת, פרק הזמן שחלף בין החקירה הראשונה (נובמבר 2011) ועד הגשת כתב האישום (יוני 2015) ממושך. לפיכך מצאתי לתת לחłów הזמן משקל, אף אם לא מכريع. כמו

כן, מקובלת עלי טענת התובע כי חלוף הזמן מהוות נסיבה לחומרה בהיבט של התיקון וההשבה, שנעשו רק בסמוך למועד הטיעונים לעונש.

עוד לחובתו של הנאשם, הבאתឲן בחשבו שיקולים של הרתעת היחיד והרתעת הרבים. אלו מקבלים משקל רב כשמדבר בעבירות כלכלית, ובית המשפט העליון קבע, לא אחת, כי במקרים מסווג זה יש להעדיף את האינטרס הציבורי ושיקולי הרתעה, על פני נסיבות אישיות (ענין **יצחקי**, פסקה 11; ענין **דדון**; ע"פ 14/5823 **שופרסל בע"מ נ' מדינת ישראל** [22]; ע"פ 14/677 **דני דנקנר נ' מדינת ישראל** [17.7.14]).

14. בהתחשב בכל האמור לעיל, לרבות הנسبות האישיות והעדר העבר הפלילי, תוך מתן משקל של ממש לחלוף הזמן ולהסדר הכספי מול הקרבן, אך גם בהתחשב במועד המאוחר, יחסית, של לקיחת האחריות (אחרי הכרעת הדין), אני סבורת יש שום מקום את הנאשם קרוב לתחתית מתחם העונש שקבועתי, אך לא ממש בתחום.

15. הרכיבים הכספיים

לענין **הפיצוי**, בענין **שחادة** נקבע כי סכום הפיצוי ניתן לשיקול דעת בית המשפט ואינו מוגבל לסכום שנקבע על ידי הצדדים בהסכם סולחה. עם זאת, בית המשפט בפסק הדין עמד גם על תכליותיו השונות של רכיב הפיצוי, והן: מתן סעיף מהיר לנפגע העבירה; הכרה חברתיות בסבלו של הנפגע; העלאת מעמדו של קרבן העבירה בהליך הפלילי ואף יסוד של היטרות לעברין עצמו, שחייבו בפועל לטובת הנפגע עשוי לתרום לשיקומו. סבורני כי תכליות אלה מתקיימות מכוח הסכם ההשבה שנחתם בין הצדדים בענייננו. יחס הכוחות בין הנאשם לבין קרבן העבירה אינם, בדרך כלל, כמו בהליך זהריה. אולם בענייננו, מדובר בנפגע עבירה משכיל ובעל ניסיון חiem, שאינו מוחלש, ופעור הכוחות שרכיב הפיצוי בא לצמצם - קטן בהרבה. יתרה מכך, הסכם ההשבה שנחתם, בשונה מהסכם "סולחה" טיפוסי, נערך כזהה זהריה חוקי בין הצדדים, ומציין מפורשות את הצהרת הצדדים כי הם מסכימים לתוכן ההסכם, לאחר שהסביר להם תוכנו והבינו את ממשענותו, וחთימתם על ההסכם נעשתה מרצונם המלא והחופשי. עוד צוין בהסכם, כאמור, כי מדובר בסכום סופי ומוחלט לסייע מלא של העונש. לפיכך, לא מצאת מקום להטלת פיצוי, מעבר לסכום שעליו סוכם בהסכם ההשבה.

לענין **הקנס**, סעיף 40ח לחוק העונשין מורה כי יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם, בעת גזרתו. לצד זאת, בעבירות כלכלית, נקבע כי "שיעור נוסף בענישה בעבירות מעין אלו נובע מכך שהרוווח המופק מביצוע עבירות פיסקליות אלו הינו כלכלי בעיקרו. יש לדאוג לכך שהעבירה לא תהא משתלמת גם בהיבט הכלכלי. لكن ישנה חשיבות לא מבוטלת בהטלת קנס גם בשיעור ממשי אשר יՐתיע עבריינים מלהשוב ולסתות מדרך הישר. עם זאת, הקנס צריך לשחק איזון קורלטיבי בין גובהו והאם הוא שנגזר תחתוי, לבין יכולתו הכלכלית האמיתית של האדם לעמוד בו" (ענין **שנידר**, פסקה 4 לפסק דין של כבוד השופט הנדל). הנסיבות שהוטלו בפסק הדין המובאים לעיל נעים בין סכומים של כמה עשרות אלפי שקלים, ועד לסכומים הגבוהים מ-200,000. בענין **גורבץ** נקבע כי בעבירות כלכלית נודעת חשיבות לשקzieה כלכלית, אולם במקרים שבו יש נפגעים, יש מקום לתת בכורה לרכיב הפיצוי. בהתאם, דומה כי בפסק דין שביהם הוטל רכיב פיצוי ממשמעותי, עמד רכיב הקנס על סכום נמוך יותר, ולהפוך. עם זאת, בית המשפט העליון קבע כי מידת ההתחשבות בכך שנאים השיב כספים לקרבן, או הסיר מחדלי מס, צריכה להיות מוגבלת. כך, לענין רכיב המאסר: "וודגש, כי על אף שבית המשפט המחויז, ניתן משקל ממש להשבת הכספיים ולהסרת מחדלי של המבחן, והוא קבוע, מצדך, כי אין להפריז בכך, עד כדי הימנענות מהשתתת מאסר בפועל, לבסוף יעבר המסר, לפיו 'הסרת המחדל' בדייעבד מרפאת את החטא מלכתילה'" (ענין **עובדיה**, פסקה 14]. דומני, שניתן להקייש מכך גם לענין הכספי והשפעת ההשבה על רכיב הקנס. בענייננו, משהגינו הצדדים להסכם ההשבה המורה לנאים לשלם סכום של 200,000,

לפ' פיצוי לנפגע העבירה, סבורני כי ניתן להסתפק ברכיב קנס בגין-נמור.

סיכום

16. על יסוד כלל השיקולים שמניתו לעיל, החלטתי להטיל על הנואם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל בן 18 חודשים;

ב. מאסר בן 6 חודשים, אך הנואם לא ישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר יעבור עבירה שבה הורשע;

ג. קנס בסך 75,000 ל' או 120 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם ב-30 תשלום שווים ורצופים, החל ביום 1.6.19 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלום רצופים במועד תגרור העמדת כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, י' אדר ב' תשע"ט, 17 מרץ 2019, בנסיבות הצדדים.